



DOMKIRKE



KVARTERET

VIBORG



VI HAR EN HISTORIE AT FORTÆLLE. DIN HISTORIE!

DOMKIRKE  
KVARTERET  
VIBORG

# DOMKIRKEKVARTERET

## EN BÆREDYGTIG TRANSFORMATION I HJERTET AF JYLLAND.

### Viborg Kommune ansøger om bidrag til udvikling af Domkirkekvartret

Med udgangspunkt i Domkirkekvartrets centrale placering i Danmarkshistorien, ønsker Viborg Kommune at udvikle såvel bygninger som byrum til en rejse gennem generationers historie, nutid og fremtid. Viborgs historie er nemlig hele Danmarks historie, og byen har haft afgørende indflydelse på tre helt centrale begivenheder:

- Formuleringen af Jyske Lov – fortale ved Gunner Bisp fra Viborg.
- Reformationens danske flamme blev tændt i Viborg – af Hans Tausen.
- Stænderforsamlingen 1834–48 for hele Jylland lå i Viborg og lagde grundstenen til moderne, dansk demokrati.

Etablering af dansk retsvæsen, reformation og parlamentarisme har således enten haft Viborg med som igangsætter, bidragsyder eller arnested. De tre begivenheder definerer det Danmark, vi kender i dag. Det er denne fælles, nationale historie, vi står på skuldrene af i vores forsøg på at transformere, samle og revitalisere Viborgs bymidte.

### Bæredygtig transformation af bygninger og byrum

Domkirkekvartret kommer til at bestå af Viborg Museum, Viborg Domkirke, Skovgaard Museet, det gamle rådhus med et nyt Hærvejsvelkomstcenter og Unesco Creative Space, et pilgrimscenter samt andre fremtidige aktører.

I dag ligger attraktionerne i Domkirkekvartret som spredte øer uden klare forbindelser. I fremtiden vil den besøgende træde ind i et sammenhængende historisk forløb, hvor bygninger, åbne pladser og kulturhistorisk indhold smelter sammen i en helhed.

Transformationen sker med en stærk ambition om bæredygtighed, opnået dels ved at transformere

eksisterende bygningsmasse frem for at bygge nyt, dels ved at anvende klimavenlige principper i fornyelse af byrummet.

Bygningerne i Domkirkekvartret transformeres og får nyt liv gennem renoveringer eller ved, at vi skaber nye attraktioner. Et nyt Viborg Museum flytter ind i Vestre Landsrets tidligere domicil, menighedsrådet har renoveret domkirken (herunder spændt kuplerne og restaureret alle kalkmalerier), og et nyt Hærvejsvelkomstcenter samt Unesco Creative Space rykker ind i det gamle rådhus.

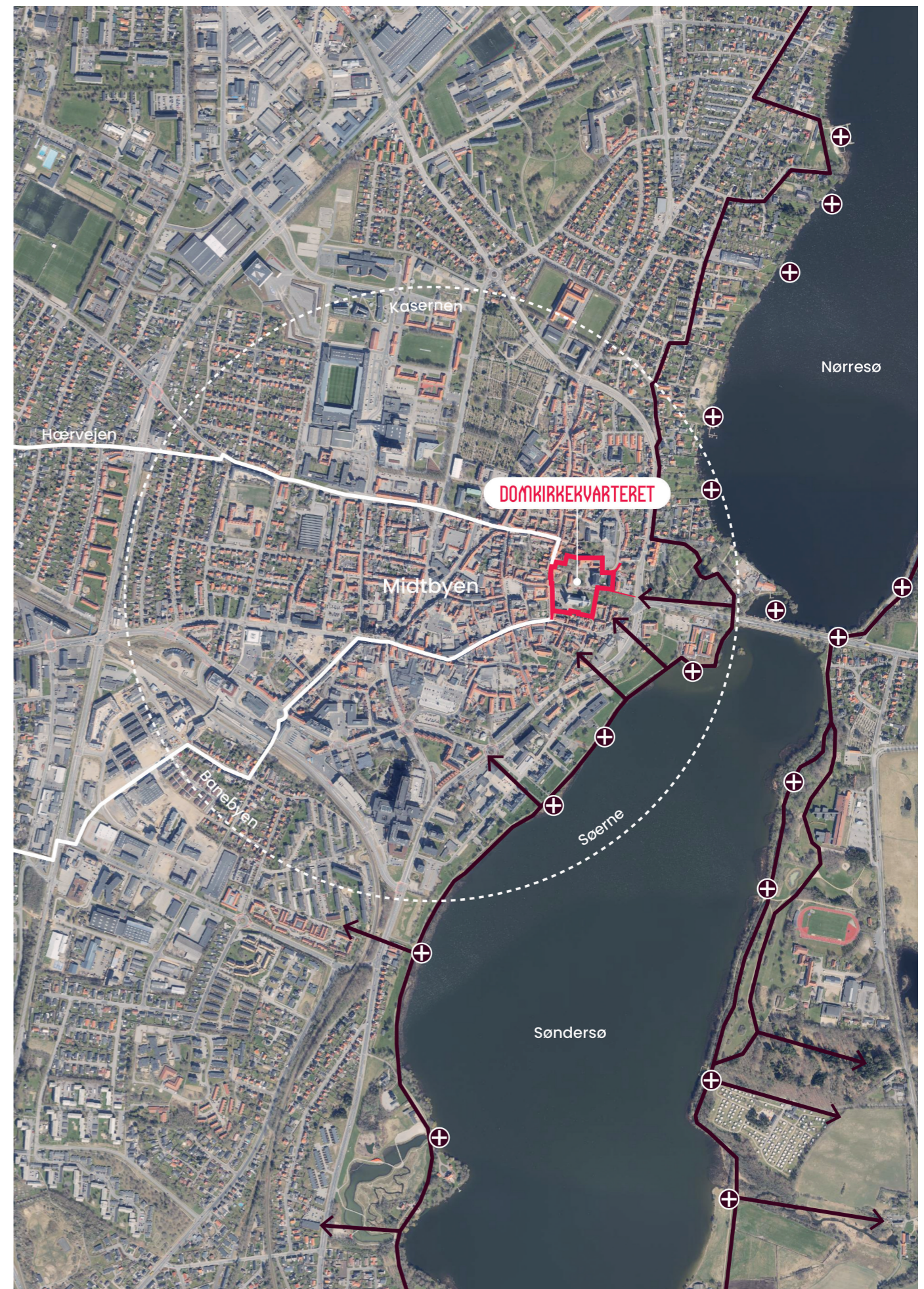
De omdannede byrum skal understøtte og fremhæve den særlige historiske atmosfære og via klimavenlige principper og stærk formidling pege ind i fremtiden. Ved at fredeliggøre byrummene for trafik og parkering, aktivere dem på en ny måde og tilføre nye funktioner og tidssvarende attraktioner kan der, sammen med de eksisterende seværdigheder såvel ude som inde, åbnes op for et samlet kulturelt tilbud på allerøverste hylde!

Domkirkekvartret skal være en international destination, skabe stolthed i hele Jylland og fungere som en bystrategisk katalysator for fornyelse af den samlede Viborg bymidte.

### Et supplement til midtbyens detailhandel

Domkirkekvartret ligger i den østligste del af Viborg midtby og danner overgang mellem de rekreative arealer ved søerne og gågadenes detailhandel. Domkirkekvartret skal fysisk forbinde de forskellige områder og med kunst og kultur være et indholdsmæssigt supplement til butikslivet.

På den måde bidrager vi til fællesskab og livskvalitet på flere niveauer. – Både det fællesskab, der sker i den direkte sociale interaktion mellem mennesker, der besøger stedet og får fælles oplevelser og til den mere abstrakte oplevelse af fællesskab og stolthed i og over vores historiske by. Altsammen med afsæt i kunst, kultur og stærk formidling.





# EN SMELTEDIGEL AF LIV

## CENTRUM FOR 1.000 ÅRS MAGT & DEMOKRATI.

Viborg har gennem 1.000 år været et mødested. Et mødested for mennesker, for magten og for historien. Nu vil vi gøre byen til et mødested for fremtiden. Viborg Kommune vil samle kræfterne i Viborg og alle de aktører, der gerne vil være med, for vores historie angår os alle.

Viborg har godt 40.000 indbyggere, er hovedby for Region Midtjylland og er udpeget til UNESCO Creative City for sit internationale arbejde med visuel formidling indenfor kunst, kultur og kommunikation.

Viborg lever og har hele tiden fingeren på pulsen. Det kan mærkes – også i Domkirke kvarteret, hvor flere hundrede viborgensere hver dag har deres daglige gang. De er på vej, holder pause, arbejder eller kaster sig over kvarterets muligheder, som stadig bliver flere.

Når Stænderpladsen om nogle år er færdig i sin nye form vil Domkirke kvarteret ikke alene være rammen om det gode hverdagsliv, men også huse store begivenheder som koncerter, teaterstykker og andre events.

Domkirke kvarteret er en del af Viborg; en del af hver enkelt viborgensers historie, fordi det er en del af hele Danmarks historie. Derfor har borgerne været inddraget, fra de første tanker blev tænkt og de første streger trukket, til det, der i dag er det samlede projekt Domkirke kvarteret. Det har været afgørende for opbakningen til bydelens udvikling at have borgerne med, og derfor vil Viborg Kommune blive ved med at inddrage både gæster og borgere i udstillinger og events – og skabe relevante forbindelser mellem bylivet og den historiske by.

### Det er et spørgsmål om fællesskab

Målet med Domkirke kvarteret er at skabe en samlet destination, der er blandt de 20 mest besøgte i Danmark og helt i top, når gæsterne efterfølgende skal vurdere oplevelsen. Fordi de blev overraskede. Fordi de lærte noget. Fordi de opdagede noget om og i dem selv, de ikke kendte til.

Domkirke kvarteret har potentiale til at blive en destination på niveau med Kongernes Jelling og Kronborg. En potentialeanalyse fra Seismonaut har således understreget, at ambitionen om at skabe et besøgs mål med 250.000 årlige besøgende er absolut realistisk. Fordi Domkirke kvarteret ikke blot er en attraktion men en destination. Fordi det emmer af autenticitet. Fordi events, aktiviteter og særudstillinger kommer til at gøre Domkirke kvarteret levende, foranderligt og værd at vende tilbage til. Og fordi vores UNESCO-position indenfor animation og visuel formidling gennem det nye Unesco Creative Space kan tage historien nye steder hen.

Viborg Kommune vil forene fortiden med fremtiden og gøre historien levende og fængende. Domkirken i Viborg er Midtjyllands største attraktion med ca. 150.000 besøgende om året. Det er vi stolte af, men vores mål er, at få de besøgende til at blive i byen og opleve alt, hvad Domkirke kvarteret og Viborg har at byde på.

Viborg Kommune vil tænke nyt, gøre tingene anderledes og teste nye formidlingsteknikker for at fange et større publikum og særligt nye målgrupper. Unge som gamle skal have lyst til at gå på opdagelse i Domkirke kvarteret, men vi vil sætte et særligt fokus på at skabe oplevelser og attraktioner, som henvender sig til de unge.











Det vil vi blandt andet gøre ved at skabe et nyt Unesco Creative Space i det gamle rådhus. Domkirke kvarteret skal opleves af alle, men ikke nødvendigvis på den samme måde. Viborg Kommune vil vække historien til live ved hjælp af moderne teknikker, visuelle virkemidler og animationer, så alle kan spejle sig i de fortællinger, der ligger gemt netop her.

Vi'et i Viborg stammer fra en hedensk helligdom, et "vi", der lå på toppen af bakken før landstingenes, domkirkens og kongernes tid. Viborg Kommune vil gerne gøre "Vi" til et "Os". Og "Os" til hele Danmark og de, der kommer på besøg. Det er et spørgsmål om fællesskab!

# PROJEKTER

DET GØR VI. DET VIL VI.

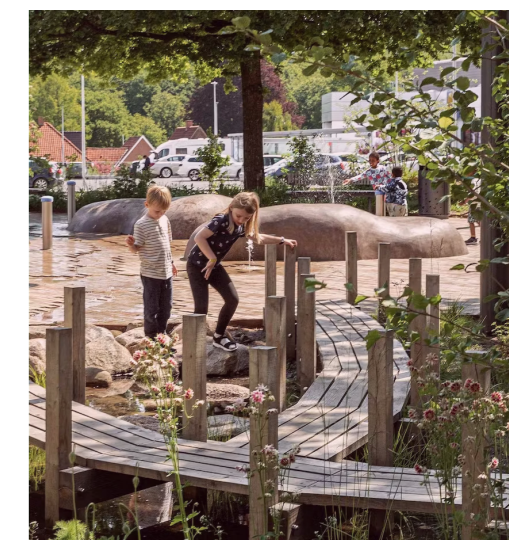
IGANGVÆRENDE PROJEKTER

		
		
		
		
<p><b>HANS TAUSENS MINDE</b></p> <p>Historisk mindelund med mulighed for ro og fordybelse.</p>	<p><b>BYG</b> Omdannelse af bygning</p> <p><b>BY</b> Omdannelse af byrum</p>	

KOMMENDE PROJEKTER

# STÆNDERPLADSEN

DOMKIRKEKVARTERETS ANKOMST OG SAMLINGSSTED.



Stænderpladsen har med sin centrale placering og sine gode sol- og vindforhold potentiale til at blive Domkirkekvarterets grønne ankomst og samlingssted.

De tre "magtens huse": Domkirken, den gamle Vestre Landsret (med det nye Viborg Museum), samt det gamle Rådhus (med Hærvejsvelkomstcenter og Unesco Creative Space) ligger alle vendt mod pladsen. Stænderpladsen kan herved danne grundlag for ophold, leg, mindre events og oplevelser, historisk formidling, virtuelt teater med videre. Det er oplagt at starte med at omdanne Stænderpladsen som det første byrum i Domkirkekvarteret.

Viborg Kommune ønsker at skabe en levende byhave med gode opholds-, lærings- og legemiljøer for både mennesker og biodiversitet. Stænderpladsen skal supplere Viborg Midtbys eksisterende pladser og indrettes med spændende plateauer og trapper, som samtidig kan bruges til ophold. Tilgængeligheden ønskes løst med fx et sammenhængende rampeforløb integreret i udformningen.

## Status på Stænderpladsen

Under fondsansøgning og konceptualisering. Stænderpladsen ønskes realiseret som det første af byrummene.

## DET VIL VI GØRE.

Det er ambitionen, at transformationen af den fremtidige Stænderpladsen skal:

- Gennemføres med lavt CO2 aftryk, herunder genanvendes materialer
- Skabe et grønt parkrum for både mennesker og bynatur
- I sit materialevalg bygge videre på fortiden og pege ind i fremtiden. Det må gerne være et dynamisk sted og et kontrasternes sted
- Skabe et indbydende, opholdsvenligt parkrum, der egner sig til bl.a. børn, unge og familier.
- Via virtuelle og fysiske virkemidler formidle historien om magt og demokrati

# UNESCO CREATIVE SPACE

LEVENDE UDS STILLINGER, FORMIDLING & LÆRING.



I første etape indrettes stueetagen i det gamle rådhus til et nyt Hærvejsvelkomstcenter. I anden etape omformes 2. sal til et nyt Unesco Creative Space.

1. sal indrettes med særudstillingsfaciliteter for museer og aktører i Domkirke kvarteret. 2. sal indrettes som et lærings- og formidlingsmiljø, som kan anvendes af bl.a. The Animation Workshop, Kulturprinsen, Phenomenal Viborg, White Hole Theater, Kulturskolen og andre kreative aktører i Viborg. Der er også overvejelser om, hvorvidt Unesco Creative Space også rummer et nyt studenterhus. Aktørerne er til stede!

Viborg Kommunes ønske er at skabe et ungt, innovativt og kreativt kraftcenter midt i Domkirke kvarteret, som kan skabe synergi mellem historien, ny teknologi og nye begivenheder, der tiltrækker hele verden.

## Status på Unesco Creative Space

Under fondsansøgning og konceptualisering.

## DET VIL VI GØRE.

**Ambitionen med Unesco Creative Space er at:**

- Skabe en stærk dynamo af international karakter for kunst, kultur og medieteknologi i hjertet af det historiske Viborg
- Skabe særlige attraktioner og begivenheder som henleder sig til børn og unge
- Lade fortid, nutid og fremtid mødes ved hjælp af ny teknologi og nye medier

# DOMKIRKEPLADSEN

EN HISTORISK RAMME OM HVERDAG & FEST.



Domkirkepladsen er Viborgs ældste torv og fungerer som forplads til Domkirken. Torvet opleves som et markant sted i byen med sin egen identitet – særligt på grund af Domkirken, Skovgaard Museet og den gamle Latinskole, som danner bagvæg for byrummet.

I dag anvendes Domkirkepladsen som parkeringsplads og gennemgangsrum. Viborg Kommune ønsker at nedlægge en del af den eksisterende parkering og skabe et fleksibelt og tilgængeligt byrum, der åbner sig mod omkringliggende bygninger og med mulighed for at inddrage arealet til større events. Der er ikke planer om en totalomdannelse, men derimod om tilpasning og renovering. Parkeringspladser som nedlægges flyttes til et nyt parkeringshus på VUC's eksisterende parkeringsplads. Parkeringshuset finansieres af Viborg Kommune

## Status på Domkirkepladsen

Finansiering uafklaret.

## DET VIL VI GØRE.

**Viborg Kommunes ambition for Domkirkepladsen er at:**

- Tilpasse og renovere pladsen, så Domkirken får en åben og storslået forplads
- Formidle historien om kirken, magten og demokratiet
- Skabe et fleksibelt og åbent byrum, der kan anvendes til større events
- Skabe et markant gennemgangsrum, der forbinder handelsbyen med søerne

# MARGRETHEPLÆNEN

OPHOLD, AKTIVITET & LEG.



Margretheplænen er et lidt skjult grønt byrum. Byrummet er nyere end de øvrige byrum i Domkirke kvarteret, men er vigtig for sammenhængen og den samlede oplevelse af bydelen.

Margretheplænen har mindre historisk betydning end de øvrige byrum og derfor er det oplagt at indrette byrummet som en åben, offentlig have med mulighed for ophold, udadvendte aktiviteter og gode solforhold.

Der er mulighed for at opføre ny bebyggelse ved kanten mod Domkirkepladsen eller Gråbrødre Kirke Str. Hvis der opføres ny bebyggelse, bør Margretheplænen gentænkes som et mere intimt, offentligt tilgængeligt gårdmiljø.

#### Status på Margretheplænen

Under fondsansøgning og konceptualisering.

## DET VIL VI GØRE.

**Viborg Kommune ønsker, at Margretheplænen skal:**

- Omdannes til en åben og inviterende byhave med rig biodiversitet
- Nyindrettes med mulighed for leg, ophold og aktiviteter for alle
- Gentænkes som et nyt gårdmiljø, såfremt der opføres ny bebyggelse mod Domkirkepladsen eller evt. mod Gråbrødre Kirke Stræde

# BISPESTIEN

IMØDEKOMMENDE & GRØN FORBINDELSE.



Bispestien, der forbinder de to historiske tyngdepunkter Domkirke kvarteret og Borgvold, fremstår i dag oplevelsesfattig og utilgængelig. Bispestien er både historisk og bymæssigt en vigtig forbindelse og ankomststi til Domkirke kvarteret. Bispestien skal derfor udvikles som ét samlet og oplevelsesrigt forløb fra Nytorvgyde, via Domkirkepladsen forbi Stænderpladsen og Domkirkearealet, via Sct. Nicolaj Gade til Borgvold.

Viborg Kommune ønsker at udvide stien og tilføje nye sanselige og visuelle oplevelser, der formidler historien, så stien fremover indgår i en naturlig sammenhæng med Domkirke kvarteret og særligt Stænderpladsen. Biskoppen har til dette formål givet tilladelse til at inddrage et stykke af hans have, så Bispestien kan få mere plads.

#### Status på Bispestien

Under fondsansøgning og konceptualisering. Gennemføres gerne i sammenhæng med Stænderpladsen.

## DET VIL VI GØRE.

**Med udviklingen af Bispestien er Viborg Kommunes ambition at:**

- Åbne op og skabe en imødekomende, grøn aktivitets- og formidlingssti
- Skabe en oplevelsesrig forbindelse med fokus på forskellig beplantning, dufte og farver
- Styrke sammenhængen med Domkirke kvarteret og byen
- Udvikle ud fra bæredygtige principper

# DOMKIRKESTRÆDE

ET SAMMENHÆNGENDE BYGULV.



Domkirkestræde og arealet ved Domkirken opleves i dag som en sekvens af sammenhængende og mindre byrum. Domkirkestræde har en karakteristisk og meget charmerende rytmisk bebyggelse, hvor gaden anvendes til parkering. Arealet rundt om Domkirken udmærker sig med sine grønne "græspuder", der løfter kirken frem. Plænen omkring Domkirken rummer desuden mange mindesmærker.

Både Domkirkestræde og domkirkearealet er vigtige for den overordnede sammenhæng og formidling af Domkirkekvartret. Det er derfor oplagt at arbejde med en mere sammenhængende og inviterende fortælling samt kobling mellem byrummene, fx ved at skabe et sammenhængende bygulv for hele Domkirkekvartret med historiske spor og fortællinger.

**Status på Domkirkestræde og domkirkearealet**  
Finansiering uafklaret.

## DET VIL VI GØRE.

**Viborg Kommune ønsker, at Domkirkestræde og arealet ved Domkirken skal:**

- Suppleres med en ny og bæredygtig belægning, der binder den historiske belægning og byrummene bedre sammen
- Åbnes visuelt mod Stænderpladsen og Domkirkestræde
- Fremhæve kunst og mindesmærker, så historien om kirken, magten og demokratiet bliver levende og inviterende

# HANS TAUSENS MINDE

HISTORISK MINDELUND.



Hans Tausens Minde, som er Viborgs ældste haveanlæg, ligger vest for den gamle Vestre Landsret (med det nye Viborg Museum). Haveanlægget har en helt særlig historisk betydning, da det var netop her reformationen startede.

Fra haven er der et markant terrænfald ned mod Stænderpladsen, som giver et flot kig til pladsen og Margretheplånen. I dag opleves den fysiske og visuelle sammenhæng mellem byrummene imidlertid svag.

Viborg Kommune ønsker at fremhæve haven som en historisk mindelund og arnested, formidle historien, skabe nye attraktioner, nye typer beplantning og skabe bedre sammenhæng til Stænderpladsen, så alle får mulighed for og lyst til at gå på opdagelse og fordybe sig i stedets og havens historie.

**Status på Hans Tausens Minde**  
Under fondsansøgning og konceptualisering.

## DET VIL VI GØRE.

**Viborg Kommune vil udvikle Hans Tausens Minde som en historisk byhave ved at:**

- Skabe mulighed for ro og fordybelse i historien såvel som den grønne haven
- Etablere bedre adgang til haven fra Stænderpladsen
- Bruge beplantningen i haven aktivt til at fortælle om fortiden og udvikle haven så økosystemer og biodiversitet kan blomstre

# TIDSPLAN





# PROCES

## ETAPEPLAN FOR DOMKIRKEKVARTERETS UDVIKLING.

Udviklingen af Domkirkekvartret, og herunder også omdannelsen af byrum og pladser, er planlagt til at foregå i flere etaper. Etape 1 er Nyt Viborg Museum og Hærvejscenteret, som allerede er finansieret og under etablering. Byrum og pladser udgør en del af Domkirkekvartrets etape 2-4. Stænderpladsen og Bispestien udgør etape 2, mens de øvrige byrum og pladser udgør etape 3-4.

Det er ambitionen at gennemføre en arkitektkonkurrence for byrum og pladser. Arkitektkonkurrencen skal

munde ud i en helhedsplan for det samlede byrumsprojekt og med en særlig detaljering af Stænderpladsen og Bispestien, således etape 2 kan gennemføres i umiddelbar forlængelse af konkurrenceforløbet.

Arkitektkonkurrencen skal udover det faglige formål bidrage til at skabe inddragelse, synlighed og ejerskab til processen. Der ønskes således en åben proces, som der eksempelvis kan opnås gennem et parallelopdrag med åbne midtvejsmøder og et bredt sammensat bedømmelsespanel.



# FINANSIERING

## SAMMEN NÆR VI I MÅL.

Vi investerer  
**269 MIO KRONER**  
i Domkirkekvartret  
og Viborg Kommune  
finansierer mere  
end 50 %

	KOMMUNAL EGENFINANSIERING	EKSTERNE FONDSMIDLER	
<b>IGANGVÆRENDE PROJEKTER</b>			
Nyt Viborg Museum (transformation af tidligere Vestre Landsret)	44.000.000 kr.	0 kr.	
Nyt Velkomstcenter for Hærvejen i det gamle Rådhus	4.000.000 kr.	14.000.000 kr.	Er finansieret - Nordea-fonden
Nyt parkeringshus (inklusive køb af grund)	28.000.000 kr.	0 kr.	
Nye museumsudstillinger	0 kr.	25.000.000 kr.	Er finansieret - diverse fonde
Herbergsfaciliteter for Hærvejsgæster	0 kr.	3.000.000 kr.	Er finansieret - Nordeafonden
<b>KOMMENDE PROJEKTER</b>			
Nye udstillingsfaciliteter for museerne i Domkirkekvartret (det gamle rådhus)	0 kr.	25.000.000 kr.	
Unesco Creative City Space (2. sal i det gamle rådhus)	0 kr.	15.000.000 kr.	
Stænderpladsen	0 kr.	20.000.000 kr.	
Bispestien	0 kr.	7.000.000 kr.	
Hans Tausens Minde	0 kr.	7.000.000 kr.	
Margretheplænen	0 kr.	5.000.000 kr.	
Domkirkepladsen (tilpasning og renovering, ikke totalomdannelse)	(5.000.000 kr.)	0 kr.	Finansiering uafklaret og ikke budgetteret
Domkirkestræde og areal ved Domkirken (tilpasning og renovering)	(5.000.000 kr.)	0 kr.	Finansiering uafklaret og ikke budgetteret
<b>FORBEREDENDE ARBEJDE</b>			
Arkitektkonkurrence - Helhedsplan for byrum og pladser og skitseprojekt for Stænderpladsen	1.500.000 kr.	1.500.000 kr.	
Køb af den tidligere Vestre Landsret	13.000.000 kr.	0 kr.	
Vederlagsfri overdragelse af det gamle Rådhus til projektet (værdi 10 mio kr)	10.000.000 kr.	0 kr.	
Gl. Rådhus udvendig istandsættelse	14.000.000 kr.	0 kr.	
Fondsmoms	22.500.000 kr.	0 kr.	
	<b>147.000.000 kr.</b>	<b>122.500.000 kr.</b>	<b>I ALT 269.500.000 kr.</b>

---

# VIL DU VIDE MERE? TAG FAT I OS.

Domkirke kvarteret ledes af en politisk styregruppe med Borgmester Ulrik Wilbek og Biskop Henrik Stubkjær i spidsen. Derunder er en administrativ styregruppe og fire temabaserede arbejdsgrupper nedsat i tæt samarbejde mellem Viborg Domkirke, Viborg Museum, Skovgaard Museet, Viborg Stift og Viborg Kommune.

Dette prospekt er udarbejdet med opbakning fra områdets aktører og anvender den grafiske identitet, der er udviklet til det fremtidige Domkirke kvarter.

Har du uddybende spørgsmål eller behov for at vide mere, så tøv ikke med at tage fat i os.

Vi glæder os til den videre fælles udvikling!

Med venlig hilsen,

Ulrik Wilbek  
Borgmester i Viborg Kommune



**VIBORG**  
KOMMUNE

---

## KONTAKT VEDR. BYRUM OG PLADSER

Trine Ribergaard Skammelsen  
Afdelingsleder Strategi og Udvikling  
Teknik og Miljø, Viborg Kommune

Tlf.: 30 55 47 88  
Mail: [tska@viborg.dk](mailto:tska@viborg.dk)

## KONTAKT VEDR. BYGNINGER

Steen Lindgaard  
Kulturchef  
Kultur og Udvikling, Viborg Kommune

Tlf.: 61 89 06 25  
Mail: [sl@viborg.dk](mailto:sl@viborg.dk)

---